

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med forslaget er at udbrede demokratiet i erhvervslivet, så virksomhederne kontrolleres af de mennesker, som arbejder i dem.

Demokratiseringen kan basere sig på vidt forskellige ejerformer, og nærværende forslag intenderer hermed kun at fremme medarbejderejet eller andelsejet. SF's demokratiseringsforslag i øvrigt retter sig mod en VD/ØD-reform og virksomhedsråd i statens institutioner og virksomheder. Ud over dette er det naturligt, at offentlige erhvervsvirksomheder, der i fremtiden får mulighed for egentlig produktion, omfattes af lignende demokratiseringstiltag. Endelig kunne man forestille sig, at den eksisterende arbejderkooperative sektor i Danmark gik tilbage til de oprindelige andelsprincipper, som beskrives i nr. 1, litra a.

Demokratiseringen af erhvervslivet er altså for SF ikke en alt-eller-intet-holdning, og kan denne gå i hånd med øvrige erhvervspolitiske tiltag, der sigter mod eksportfremme og importsubstituerende produktioner, kan demokratiseringstiltag bidrage til at løse den danske økonomis nuværende problemer. Det øgede virksomhedsdemokrati bør i sig selv betragtes som en produktivitetsforøgende faktor, fordi medarbejdernes selvforvaltning af egen virksomhed er en motiverende kraft for den enkelte medarbejder.

I den aktuelle situation med høj arbejdsløshed tjener forslaget til at understøtte og forbedre igangværende foranstaltninger med hensyn til teknologiudvikling, beskæftigelsesfremme og iværksætteraktivitet.

Nærværende beslutningsforslag er en delvis genfremsættelse af et af SF i folketingsåret 1986-87, 1. samling, fremsat forslag til folketingsbeslutning om forbedring af mulighederne for oprettelse af medarbejderejede virksomheder, jf. Folketingstidende 1986-87, forhandlingerne sp. 9732 og 11070 samt tillæg A sp. 4729.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Ad a

Der udarbejdes standardvedtægter for medarbejdernes rolle ved udøvelsen af den daglige ledelse. Disse regler bør være så rummelige, at der tages hensyn til store såvel som små virksomheder og således såvel til produktions- som geografisk opdelt virksomheder.

Ad b

Den enkelte kommende medejer indrømmes en prøvetid på maksimalt ½ år, hvorefter beslutning om fremtidig tilknytning træffes.

Ad c

Bestemmelsen præciserer det demokratiske indhold i beslutninger i større virksomheder.

Ad e

I tilfælde af konflikter skal man til enhver tid have mulighed for at afprøve sine synspunkter på en beslutningsdygtig ekstraordinær generalforsamling.

Ad f

For at sikre medarbejdergruppen kontrollen med virksomheden praktiseres princippet beskrevet i nr. 1 a.

Eksterne kapitalinteresser, f.eks. private investorer eller fonde, opnår et incitament til at investere gennem udbytte af den indskudte kapital. Det bør tilstræbes, at der oprettes en særlig selskabsform, medarbejderstyret selskab, MS. De eksisterende selskabsformer udgør i forhold til nr. 1 ikke et tilstrækkeligt stort spektrum til at imødekomme de specielle krav, der er forbundet med medarbejderstyrede selskaber. Dette skyldes principperne beskrevet i nr. 1 a, b, c, d og e, og det skyldes også, at eksternt finansiering af medarbejderstyrede virksomheder fordrer et obligationslignende nyt værdipapir, der giver ret til udbytte